

מדברי מפקדים

מרשל פ. פוש

על הצורך במקוריות ויזמה במלחמה

- שעה שאנו מכינים פעולה נגד האויב ומצרפים צירופים לקראתה — דאגתנו המתמדת חייבת להיות: — להשתחרר מכך, שיטיל עלינו את רצונו; ולהדוף, או לסכל, כל תחבולה שבאמצעותה אפשר וימנע את ההצלחה מפעולתנו.
- הם היו גנרלים נפלאים בעתות-שלום, אנשי-צבא מעולים אשר ידעו כל דבר — פרט למלחמה... אותה מלחמה שהם התכוונו לקראתה, בתמרוניהם, לא היתה כולה אלא מלחמה לפי נוסח-המוסכמות בלבד. אולם מה שנקראו לעשותו עתה — לא היה מצוי בספרי תקנון-השירות. לבי-לבי לאותם תקנונים! הרי הם בסדר גמור, לתכליות-של-תרגול; אולם בשעת הסכנה — אין בהם מועיל-עוד.
- הוי, תכניות-מבצעים נוקשות אלו, בהן נראה-מראש כל דבר ודבר — פרט לאותו הבלתי-נראה מראש, שהוא-הוא הכלל במלחמה..."
- מצויים גנרלים טובים לא מעטים — אולם רוצים הם לראות דברים רבים מדי, רוצים הם לראות את הכל, לשמור על הכל, להגן על הכל, על מחסני המלאי, על קווי-המבצעים, על איזורים-העורף, על עמדה זו, אשר טובה הנה, ועל אחרת, הטובה אף היא. בדרך זו מגיעים הם עד לידי פיזור, מונעים הם מעצמם את היכולת לפקד, לצרף צרופים בשביל ענין אחד, להלום בכוח; והם גוזרים, על עצמם חוסר אונים..."
- תבוסתו של צבא צופת במלחמת 1870, נבעה לא מן האיסטרטגיה-ללא-דופי של היריב, כי אם מכשלונו של הפיקוד הגבוה הצרפתי, אשר לא ידע לנצל את השגיאות בהן נכשל אותו יריב עצמו.

על מהות חזיונות-המלחמה

- תורת-מלחמה דומה למשואה, שהוצתה בחוף זרוע-סכנות, למען תסייע בידי ננטים מהססים.
- אי-אפשר לו לאיש-צבא מבלעדי הידיעה של מקור המלחמה, או מטרתה, ומבלעדי ידיעת מהות האמצעים שהמלחמה מעמידה לרשותו — כי רק ע"י לימודו את כל הגורמים האלה הוא יוכל לקבוע כיצד להשתמש באותם אמצעים, ובאיזו צורות של טקטיקה עליו לנקוט, ומה ערכן של התוצאות שהוא מתכוון אליהן. מלחמה — לא, זו בלבד שהיא נובעת מתוך הרעיונות המדיניים, הרגשות המוסריים והיחסים הבין-לאומיים השוררים באותו רגע אשר היא פורצת, אלא שהיא אף שואבת מכל אלה את אופיה.
- דיברנו כאן על מקרים בעלי אופי מסוים, תחת שנדבר על מקרים בעלי אופי כללי: — וזאת, משום שבמלחמה אין לך אלא מקרים בעלי אופי מסוים בלבד; כל דבר בה — טיבו שלו, המיוחד לו; אין בה שום דבר שהיא חוזר ונשנה.
- כל מצב טקטי משתנה לפי זה, האם משקיפים עליו מעבר מזה — או מן העבר האחר של המערכה. הדבר אשר בו מעונין היריב האחד — איננו סתם היפוכו של הענין אשר למשנהו; וכך הוא גם לגבי הטקטיקה של השנים.
- אין זה קל לציית במלחמה. כי שומה עליך לציית אוי כשהאויב למולך — ועל אף האויב; בתוככי סכנות; בתוך מסיבות שונות ומשונות — ובלתי-צפויות; כשבפניך הבלתי-נודע המאיים; וכן גם תוך מעמסה-על-כוחות-הגוף, הנגרמת על-ידי סיבות רבות.
- הבלתי נודע — הרי הוא חוקי-המלחמה.